

مدیر گروه رشته شیمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد گفت: به عنوان تنها دانشگاه دارای مقطع تحصیلات تکمیلی رشته شیمی در استان خراسان شمالی پذیرای علاقه‌مندان به تحصیل در این رشته‌ها هستیم.

دکتر سیدمهدی سعادتی در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری آنا اظهار کرد: «رشته فیتوشیمی یا شیمی گیاهی که در حقیقت از جمله رشته‌های میان‌رشته‌ای و تلفیقی از علوم شیمی و گیاه‌شناسی است، به بررسی خواص شیمیایی و دارویی گیاهان مختلف می‌پردازد و از آنجا که فیتوشیمی در سالیان متمادی با شیمی گیاهان دارویی ارتباط داشته و در قرون مختلف، بسیاری از ترکیبات گیاهی نقشی اساسی در صنایع داروسازی داشته‌اند و ایده اولیه در ساخت داروها را در ذهن محققان ایجاد کرده، نقش بسزایی در پیشرفت صنعت داروسازی دارد.»

وی خاطرنشان کرد: «اگر یک شیمیدان آلی تفکر و فرمول ساخت یک ماده شیمیایی را طراحی می‌کند، یک فیتوشیمی‌دان ترکیبات شیمیایی گیاهان را مطالعه و بررسی می‌کند و در حقیقت متخصص فیتوشیمی قادر است نسبت به

استخراج، خالص‌سازی، شناسایی، نیمه سنتز و اندازه‌گیری ترکیبات مؤثر گیاهان دارویی در مقیاس آزمایشگاهی و صنعتی اقدام کرده و عضو مؤثری در گروه‌های تحقیقاتی شیمی دارویی در مراکز تحقیقاتی و شرکت‌های داروسازی باشد، بنابراین فیتوشیمی‌دان‌ها باید علوم مختلف در حوزه شیمی را با مبحث مربوط به گیاهان جمع کنند.»

وی افزود: «یکی از مزیت‌های استفاده از گیاهان برای تولید دارو، ارزان و طبیعی بودن آنها است. گاهی یک گیاه، ترکیب پیچیده‌ای را به‌راحتی و فقط با استفاده از نور، آب و هوا سنتز می‌کند که سنتز آن در محیط آزمایشگاهی بسیار طاقت‌فرسا خواهد بود. این مزیت عمده داروهای گیاهی است که منجر به ایجاد شاخه‌های فیتوشیمی و فارماکوگنوزی در دانشگاه‌های دنیا شده است.»

مدیرگروه رشته شیمی واحد بجنورد تصریح کرد: «به‌طورکلی از نظر ساختار علمی و روش‌های اجرایی و اهداف پروژه‌ها، فیتوشیمی بسیار شبیه به شاخه فارماکوگنوزی از شاخه‌های تخصصی داروسازی است؛ این شباهت بسیار زیاد بوده و شامل استفاده از روش‌های جداسازی و استخراج به همراه روش‌های کروماتوگرافی و اسپکتروسکوپی برای شناسایی و جداسازی مواد دارویی در گیاهان است؛ به همین دلیل، این دو گروه می‌توانند همکاری‌های زیادی داشته باشند و نتیجه کار آنها که حاصل التقاط گیاه‌شناسی، شیمی و داروسازی است، می‌تواند بسیار ثمربخش باشد.»

سعادتی افزود: «کشور ایران از مناطق خاص دنیا است که دارای تنوع آب و هوایی بسیار بالایی بوده و این امر سبب شده ذخیره عظیمی از گیاهان، قارچ‌ها، جلبک‌ها، جانوران و میکروارگانیسم‌ها که همگی ذخایر بزرگی از ترکیبات فعال زیستی را در خود دارند، در اختیار داشته باشیم.»

عضو هیات علمی واحد بجنورد با بیان اینکه استان خراسان شمالی به لحاظ داشتن ترکیبات طبیعی و گیاهی و ویژگی‌های خاص طبیعی و اقلیمی و تنوع آب و هوایی منحصربه‌فرد، مهد گیاهان دارویی است تصریح کرد: «امروزه ایران به‌عنوان یک اقلیم مهم برای مطالعات دستیابی به داروهای دارای منشأ زیستی شناخته شده است.»

مدیر گروه شیمی واحد بجنورد خاطرنشان کرد: «مشکلات ناشی از مصرف داروهای سنتزی سبب شده تا رویکرد عمده به سمت توسعه داروهای دارای منشأ طبیعی باشد.»

وی گفت: «گرانترین و مؤثرترین داروهای موجود در بازار جهانی در این گروه جای دارند و بسیاری از داروها، از داروهای سرطان تا بیماری‌های فیزیولوژیک، عفونی و یا عصبی (همچون ALS) دارای منشأ طبیعی هستند. به همین دلیل گرایش به سمت توسعه مواد دارویی با منشأ طبیعی به‌شدت در حال افزایش بوده و اکنون در بسیاری از موارد، تغییر خطوط صنایع دارویی از مواد سنتزی به مواد طبیعی در حال انجام است.»

سعادتی با توجه به ترکیبات طبیعی و گیاهی ایران اظهار کرد: «در شرایطی که دنیا به ترکیبات طبیعی گیاهان خاکی و

دریایی روی آورده است، ایران با داشتن 8000 گونه گیاهی که از این تعداد بیش از 2500 گونه دارویی است، جایگاه خوبی را در زمینه فیتوشیمی داراست.»

وی افزود: «استان خراسان شمالی هم از این نظر جایگاه ویژه‌ای را در کشور داراست و به لحاظ داشتن ویژگی‌های خاص طبیعی و اقلیمی و تنوع آب و هوایی منحصربه‌فرد، مهد گیاهان دارویی در کشور است.»

سعادتی تصریح کرد: «این استان با دارا بودن بیش از ۲ میلیون هکتار عرصه‌های طبیعی، خواستگاه رویش ۳۵۰ گونه گیاهان دارویی و صنعتی متعددی است.»

این مسئول یادآور شد: «دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد که تنها دانشگاه دارای تحصیلات تکمیلی رشته شیمی در استان خراسان شمالی است، با دارابودن اعضای هیات علمی مجرب در این رشته و نیز تجهیزات آزمایشگاهی موردنیاز، علاوه بر رشته فیتوشیمی در مقطع کارشناسی ارشد، در رشته شیمی آلی نیز از طریق آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشجو می‌پذیرد و پذیرای علاقه‌مندان به تحصیل در این رشته‌ها است.»